

AZ ÉLŐHELYEK ÉS A FAJOK SOKFÉLESEGÉNEK JAVÍTÁSA

Miért lehet az AgriNatur projekt útmutató a diverzitást támogató gazdálkodáshoz? Wolfgang Khutter, a bécsi Környezetvédelmi Ügyosztály (MA 22) vezetőhelyettesének gondolatébresztője.

„A Donau-Auen Nemzeti Park az ott élő fajok és az élőhelyek sokfélesége alapján nemzeti és nemzetközi jelentőségű, természetvédelmi oltalom alatt álló területtel nyilvánított terület. Ebből adódik a kötelezettség és a felelősség, hogy ezt a sokféleséget kutassák, megtartsák és támogassák. A nemzeti park területének 75%-án beavatkozás nélküli, rétekre jellemző a fejlődés, a megfelelő ökoszisztéma-összetétellel.

A területek 25%-át gondozó intézkedésekkel tartják meg és fejlesztik azzal a céllal, hogy ezt a speciális élőhely- és faj-sokféleséget ne csak megtartsák, hanem javítsák is.

A rétek és az ártéri száraz területek gazdálkodása ezt a célt követi, a szántók művelését pedig ennek a célnak rendelik alá.

Az AgriNatur projekttel a nemzeti parkban ennek a felelősségnek tesznek eleget az ökológiai, természetvédelmi célú és a biodiverzitást elősegítő szántóműveléssel. A kapott eredmények és megvalósítási lépések útmutatóként szolgálnak a diverzitást támogató gazdálkodáshoz.

Az állati táplálék-hálózatokra és a városközeli élelmiszerellátási lehetőségekre gyakorolt pozitív hatások képezik majd a nemzeti park zóna Külterület - különleges szántóterületként való jövőbeli élőhely-besorolását.”

2. hírlevél, 2020 március

AGRINATUR AT-HU A 2. LÉPÉS: AZ ALAPOK ÉS A KÖZÖS ÚT

IMPRESSZUM

VEZETŐ PARTNER ÉS KIADÓ

Stadt Wien, Forst- und Landwirtschaftsbetrieb (Bécs Város Erdő- és Mezőgazdasági Ügyosztálya)

DI Susanne Lepusch
1100 Wien, Triester Straße 114
Telefon +43 1 4000 49056
E-Mail: susanne.lepusch@wien.gv.at

PROJEKTPARTNER

Bio Forschung Austria
Katrín Fuchs, BSc
1220 Wien, Esslinger Hauptstr. 132-134
Telefon +43 1 4000 49170
E-Mail k.fuchs@bioforschung.at

PROJEKTPARTNER

Széchenyi István Egyetem
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar
Dr. Vér András
9200 Mosonmagyaróvár
Vár tér 2.
Telefon +36 96 566 729
E-Mail ver.andras@sze.hu

PROJEKT WEBOLDAL
www.interreg-athu.eu/hu/
agrinaturathu /

Míg a 2019. májusi első AgriNatur-workshopon a megközelítések, az alapok és a munkamódszerek álltak a középpontban, az online megbeszélés formájában megtartott következő alkalommal már a monitoring első eredményeit vitathatják meg a szakértők.

Az AgriNatur projekt keretében végzett közös munka kezdetén mindenekelőtt a következő kérdések merültek fel: Milyen munkamódszert lehet alkalmazni egy ennyire sokrétű témánál? Melyek a jövőképes opciók a biogazdálkodás vagy a városközeli mezőgazdaság számára?

Hogyan lehet megőrizni egy nemzeti parkot és más értékes területeket, hogyan lehet általában az ökológiai értékeket megőrizni? A kihívások komolyak, és a területek kihasználása, a klímaváltozás vagy a társadalmi fejlődés csak erősíti a nyomást.

Az AgriNatur projekt keretében történő határon átnyúló együttműködés a megfelelő megoldásokat keresi. Sokak tudására, tapasztalataira és közös munkájára alapozva egy olyan stratégiát igyekezünk kidolgozni, amely elfogadott, hatékony és fenntartható.

A múlt év májusában megtartott első workshop nagyon jó indítás volt, a virtuális AgriNatur meetingek pedig további lehetőséget kínálnak a bekapcsolódásra és az alkotásban való részvételre. További lehetőségek is lesznek a munkába való bekapcsolódásra – erről a későbbiek folyamán tájékoztatjuk Önöket.

Dr. Susanne Lepusch
Bécs Város, Erdő- és Mezőgazdasági Ügyosztály

„Gondolatok és tények gyűjtése”

Érdeemes együtt gondolkodni. Ezt igazolta az AgriNatur AT-HU projekt tavaly tavasszal tartott első workshopja. A résztvevők elkötelezetten csatlakoztak, és magukkal hozták ambiciózus elképzeléseiket. Örömmel várjuk, hogy egy még nem megszokott úton új ismereteket szerezzünk és vitassunk meg a szakterületekről, és további fontos lépéseket tegyünk. Önt is várjuk, hogy csatlakozzon ehhez a munkához!

BIODIVERZITÁS-
MONITORING

„VEZÉRBOGARUNK”
ÉS A KIS
KIS VERONICA

STATEMENTS
VON EXPERTINNEN

PROF. BERND LÖTSCH

AgriNatur: A vadon védelme a nemzeti parkokban

„A nemzeti parkok elkötelezettek a vadon védelme iránt, ami Közép-Európában különösen fontos és nehéz is egyszerre. A Hohe Tauern (Magas-Tauern) és a Neusiedlersee (Fertő-tó) esetében a határterületeken megvan az átmenet a tradicionális, fenntartható hasznosítás felé, amely bizonyítottan hozzájárul a

biológiai sokféleséghez és ezért az IUCN (Természetvédelmi Világszövetség) által is elfogadott a nemzeti park teljes területének akár egynegyedén. Ez természetvédelmi és agro-ökológiai szempontból egyaránt nagyon aktuális téma. Az osztrák-magyar kutatási projektnek is ez ösztönzője.”

BIRDLIFE ÖSTERREICH — CHRISTINA NAGL, MSC

Madár-monitoring

A szántóföldi madárfajok a költési időszakban nagymértékben függenek a mezőgazdasági művelési módtól. Az utóbbi évtizedekben a mezőgazdaság intenzívebbé válása folytán azonban madárvédelmi szempontból problémássá váltak ezek a fajok. A Lobau művelt területeken élő fajainak ornitológiai jelentőségének meghatározása érdekében 2020 áprilisában egy kétéves monitoring kezdődik.

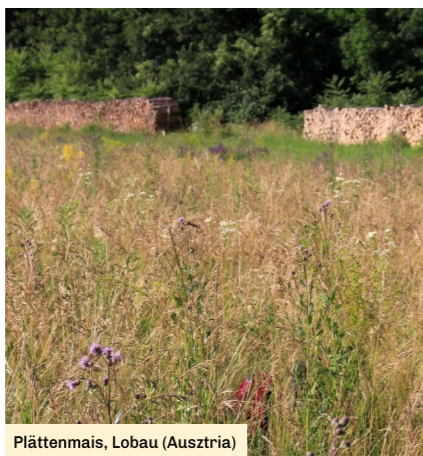

Mezei pacsirta

DR. NORBERT SAUBERER

A neofiták által uralt ugarok átalakulása

A rétregenerációs területeken 2019-ben növényzet-felméréseket végeztek a 2013-ban újra bevetett mezők fejlődésének ellenőrzésére. Az derült ki, hogy a neofitákat, mint pl. az aranyvesszőt, sikerült visszaszorítani, és a rétek a kívánt irányba fejlődtek.

Plättenmais, Lobau (Ausztria)

„VEZÉRBOGARUNK”, A CARABUS

Változó futrinka

A fotón látható színpompás bogár a Carabus scheidleri, egy Bécsben

természetvédelmi oltalom alatt álló nagy futóbogár. Férgekkel és kártevőkkel táplálkozik, ezért hasznos. A XIX. század elején a bécsi gabonátblákon még tömegesen fordult elő a szalmakévek alatt. A Lobauban az ártéri erdők széleinek vastag aljnövényzetében él, ahol ma már csak elszórtan vándorol a mezőkre.

ING. CHRISTOPHORUS ABLEIDINGER

Szántóföldi gyoknövény-monitoring

2019-ben 8 lobauai földterületen, 2 időpontban került sor a szántóföldi növényvilág felvételére a Reichelt & Wilmanns által bővített Braun-Blanquet skála szerint. Összesen 75 szántóföldi gyomnövény fajt sikerült meghatározni, ezek közül 2 a veszélyeztetett fajok listáján szerepel Bécsben.

Búzavirág

MAG. MARTIN STRAUZ

Nappali lepkék monitoringja

A nappali lepkéknek nektár- és hernyótáplálék-növényekre van szükségük. Ezért jó bioindikátorai az élőhelyek ökológiai minőségének. Az AgriNatur projekt keretében a biomezőkön és mezőszéleken végzett összehasonlító vizsgálatokra kerül sor. 2019-ben a mezőszéleken nagyobb faj- és egyedgazdagság volt megfigyelhető.

Közönséges gyöngyházlepke

DR. BERNHARD KROMP

Futóbogár monitoring

Az AgriNatur projekt keretében a futóbogarakat bio-szántóföldeken, táblaszéleken, ugarokon és száraz réteken vizsgálják. Kártevőkkel táplálkoznak, és jó indikátorai a természetvédelmi értéknek. Ez 2019-ben az ugarokon volt a legmagasabb, amit a száraz rétek, a táblaszélek és a bioszántóföldek követnek.

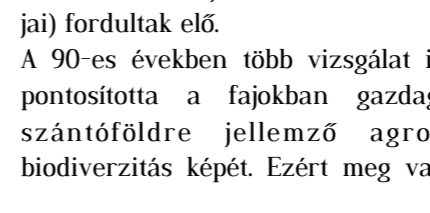
Busafutó - Broscus cephalotes

MAG. ESTHER OCKERMÜLLER — VADMÉHEK MONITORINGJA

A vadméheket négyféle szántóföldi területen (rozs, őszi búza, új burgonya, zöld borsó) és egyéb kiválasztott területeken (gyepes parlag, félszáraz gyep, különleges helyek) monitorozták. A méhfauát összesen 12 napon keresztül egy rovarháló segítségével gyűjtötte össze félkvantitatív módon egy négy főből álló csapat. Ennek során mindegyik mintaterületről márciustól augusztusig, bejárásonként 2-3 órán keresztül gyűjtöttek mintát. A terület 158 méhfajjal nagyon fajgazdagnak mutatkozott. E fajoknak csak

DR. PHIL. BERNHARD KROMP

Fiatal zoológusként a 80-as évek elején a szántóföldeken élő futóbogarakat kutattam a nemzeti park mai Lobau részében, amely az egykori Donau-Auen biotóp-mozaikjába ágyazódik. A biológiai művelt táblákon érdekes, és részben ritka agrobiont fajok (a mezőgazdasági közösségek nagy dominanciával jelentkező vezérfajjai) fordultak elő. A 90-es években több vizsgálat is pontosította a fajokban gazdag, szántóföldre jellemző agrobiodiverzitás képét. Ezért meg va-

Vadméh

kevesebb mint egyharmadát lehetett kimutatni közvetlenül a szántóföldön, ezért sürgősen intézkedéseket kell hozni a biodiverzitás növelésére.

Vadméh

ERDÉSZ MUNKACSOPORT

Az Erdész Munkacsoport fő feladata az AgriNatur AT-HU projekt keretében a „területi erdészek helyismeretének és tapasztalati tudásának feljegyzése” a nemzeti park erdészeti hivatalánál Lobauban. A cél

Ujjaslevelű veronika

A KIS VERONIKA

A jól csengő tudományos nevű Ujjaslevelű veronika, azaz Veronica triphyllos egy homokos, száraz területeken élő kis növény. A mezei növények számára nem jelent konkurenciát, a tél után mélykéken tündöklő fénysugár, kitűnő táplálékforrás a vadméhek és hangyák számára.

gyok győződve róla, hogy a biogazdálkodás feladása a nemzeti parkban a fajok számának jelentős csökkenését eredményezné.